

[Lausten.]

danske Sprogtimer faldt bort, og der kun blev et Par ugentlige Religionstimer tilbage; for alt øvrigt maatte Undervisningen gives og modtages i et Sprog, som de allerfleste Børn ikke havde fjerneste Anelse om, naar de kom i Skole. Man kan saa ikke lade være med at glæde sig over, hvor helt anderledes det paa dette Punkt er nu, at Danmark havde Raad til den Gang, straks efter Genforeningen, at give saa stor, saa udstrakt kulturel Frihed til Mindretallet, at det har Raad til og Villie til efter 12 Aars Erfaring at udvide denne Frihed. Det konstaterer jeg, uden at komme ind paa nærmere Konklusioner deraf, med stor Glæde og Tilfredshed. For det er jo en Forbedring for Mindretallet, naar det i Hovedforslagets § 4, Stk. 5, bestemmes, at saa snart der ved en Skole er Afdeling med tysk Undervisningssprog, skal der vælges et særligt Forældreraad for denne Afdeling. Det er et af de Krav om særlige Skolekommissioner, som Mindretallet har fremsat Gang paa Gang, der nu opfyldes, idet de faar deres egne Forældreraad. Eller naar der i § 6, Stk. 1, staar, at naar der i en Kommune findes baade Skole med dansk og Skole med tysk Undervisningssprog, skal Mindretallet have mindst een Repræsentant i Skoleudvalget. Regeringen søger herved at lovfæste i nogenlunde faste Rammer, hvad der i saa godt som alle Tilfælde er blevet praktiseret dernede, det nemlig, at der tages tilbørligt Hensyn til begge Sider.

Hvad særlig Forslaget om Skolen i de sønderjydske Landsdele angaar, skal jeg kun gøre ganske enkelte Bemærkninger, idet jeg mener, at den nærmere Drøftelse maa ske indenfor et Udvalgs Rammer. Jeg kan fuldt ud billige, at der tilstræbes en ensartet Skolelovgivning for hele Landet, og det glæder mig, at den sønderjydske Skoleordning, der har virket siden Genforeningen til det langt overvejende Flertals store Tilfredshed, nu netop paa de mest brændende Punkter ønskes indført Landet over. Og naar det i Gaar fra denne Plads blev sagt saa bestemt af det ærede Medlem for 3die Kreds (Blang), at Skoletilsynsforslaget ikke kan vedtages i den foreliggende Form, og det blev sagt af det ærede 3die Medlem for 5te Kreds (S. Rasmussen), at den højtærede Undervisningsminister kunde have gaaet en anden Vej, kunde have indført den for hele det øvrige Land gældende Skolelovgivning i Sønderjylland i Stedet for at gøre omvendt, vil jeg fuldstændig slutte mig til det, som det ærede

Iste landstingsvalgte Medlem (Jensen Christensen) udtalte i Gaar, at vi ønsker ingen Ændring. Vi kan vente. Vi ønsker bevaret de 3 Grundprincipper, hvor de sønderjydske Skoleforhold er forskellige fra det øvrige Lands, ubeskaaret, ganske uanset om man saa vil vente yderligere 25 Aar med at indføre de Reforme, som vi har faaet.

Bestemmelserne i § 2 angaaende Lærereuddannelsen ved de tysksprogede Afdelinger eller Skoler er, forekommer det mig, saa imødekommende, som de vel kan være. Jeg synes, at de giver Mindretallet, hvad det med nogen Rimelighed kan kræve.

Med Hensyn til Bestemmelserne i § 3, der i alt væsentligt er, som det i Øjeblikket praktiseres, vil maaske mange mene, at Imødekommenheden her paa enkelte Punkter gaar over Gevind. Men det har jo vist sig, som den højtærede Undervisningsminister bemærkede ved Sagens Behandling i det andet høje Ting, at de gældende Bestemmelser ikke misbruges.

Bestemmelsen i § 5 om, at Staten fremtidig skal overtage en større Del af de Merudgifter, som Driften af Mindretalsskolerne og Mindretalsskolerne nødvendigvis maa medføre, kan jeg fuldt ud tiltræde. Det er en Landssag, ikke en Landsdelssag.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Forslaget til velvillig Behandling i et Udvalg.

Jensen Christensen: Som jeg sagde før, mener jeg, at Enkelthederne i dette Lovforslag bedst egner sig til Behandling i et Udvalg. Men et enkelt Punkt, som ogsaa er berørt af det ærede Iste Medlem for 5te Kreds (Jørgen Møller), viser mig, at der hersker nogen Misforstaaelse med Hensyn til Betydningen af Iste Stykke i § 3. Jeg har mødt det fra forskellig Side i det høje Ting, ogsaa hos Kolleger i mit Parti. Man spørger, om Bestemmelsen ikke er meningsløs, saadan som Folkesproget er i de sønderjydske Landsdele. Jeg vil svare, at Bestemmelsen er ikke overflødig, heller ikke nu, thi selv om Folkesproget er Dansk i alle Landkommuner, er Flertallet ikke dansksindet i alle Landkommuner. Det, § 3, Iste Stykke, fastslaar, er, at den danske Skole er den givne i de sønderjydske Landsdele, uafhængig af Flertallets Villie i vedkommende Distrikt eller Landkommune. Vil man have den fremmedsprogede Skole, kan man faa den, ofte som noget selvfølgelig, fordi der paa Forhaand er et tilstrækkelig stort Mindretal til Stede, men aldrig som noget, der kan ske paa Bekostning af